

SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET

Sikkerhetsklareringskonferanse NTL

Direktør Gudmund Gjølstad

3.april 2019

«PRAKTISERING AV SIKKERHETSLOVEN

- Hva gjøres for å redusere sårbarheten i samfunnet og hvilke utfordringer kan oppstå?»

Sivil klareringsmyndighet (SKM)

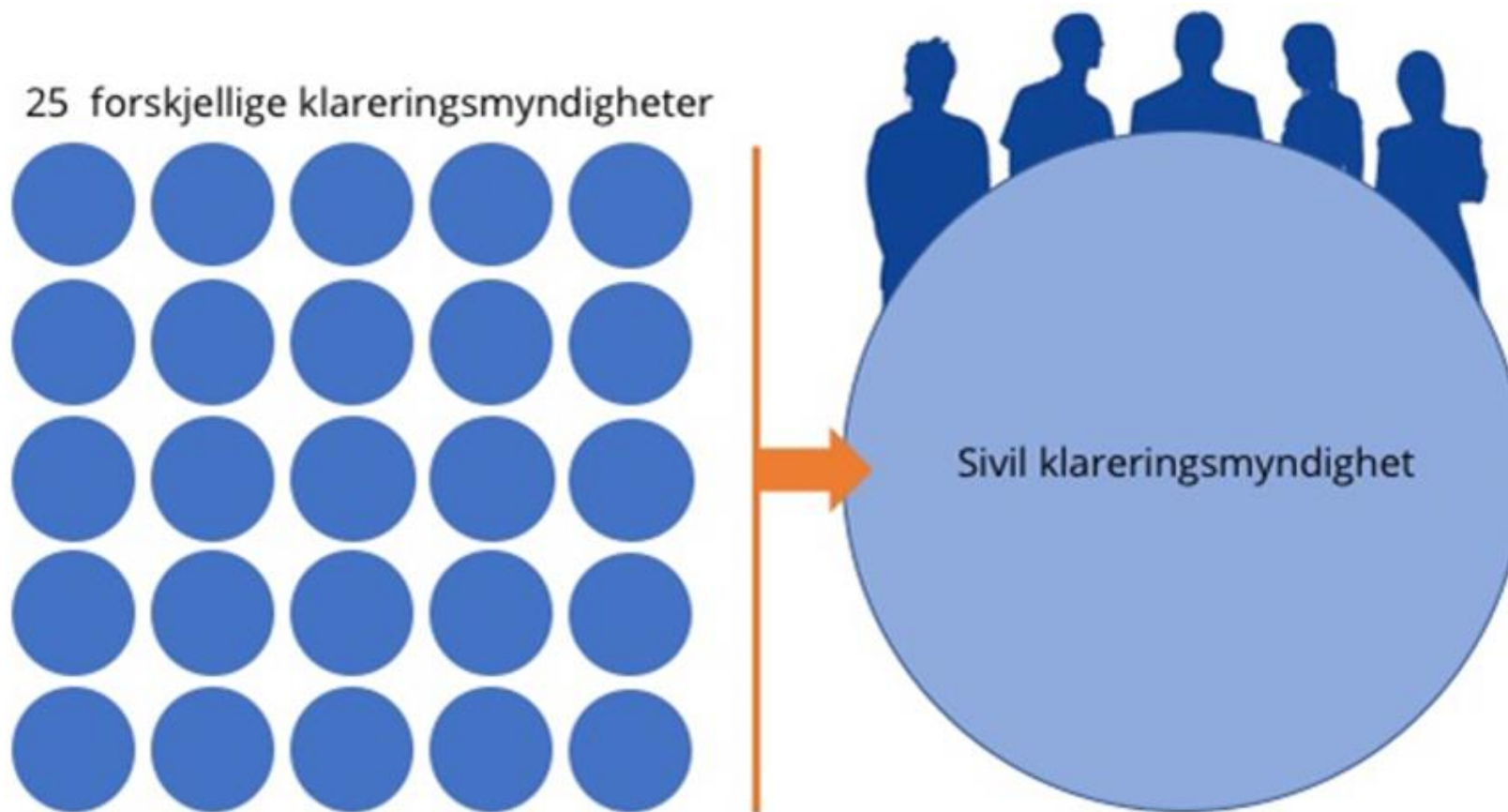
Bakgrunn:

- Stortinget vedtok 8. juni 2016 en endring i sikkerhetsloven om reduksjon i antall klareringsmyndigheter. Det opprettes i hovedsak én myndighet i forsvarssektoren (FSA) og én i sivil sektor (SKM).
- NSM er fagmyndighet, fører tilsyn og er klageinstans
- EOS-utvalget fører kontroll
- SKM er et eget direktorat underlagt Justis- og beredskapsdepartementet

2018 – året SKM overtok oppgavene relatert til klarering i «sivil sektor»

Arbeid utført i 2018, ferdigstilles ila 2019:

Oppdrag

- Formålet med opprettelsen av Sivil klareringsmyndighet er å danne grunnlag for økt kompetanse og kvalitet innen arbeidsfeltet
- SKM skal redusere sårbarheter i samfunnet ved å være en kompetent og effektiv klareringsmyndighet som bidrar til utvikling av arbeidsfeltet
- Ivareta rettssikkerhet, effektivitet og kvalitet
- SKM skal ha sterkt fokus på kompetansebygging og erfaringsdeling
- SKM skal bygge god kommunikasjon med virksomheter underlagt sikkerhetsloven

Oppgaver for Sivil klareringsmyndighet

- SKM mottar anmodninger om sikkerhetsklarering fra alle virksomheter i sivil sektor, og klarerer til K/NC, H/NS, SH/CTS
- Estimert til om lag 5 000 (+) saker om sikkerhetsklarering per år, med svært mange anmodende virksomheter

- Fra 2019 - også adgangs- og utvidet adgangsklareringer
- *Nytt regelverk – mer utfordrende saksbehandling – økt kompleksitet*

Hvem er SKM?

Samfunnsvitere

- Jurister
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Sosialantropologi
- Kriminologi
- Bibliotekvitenskap
- Informasjonsvitenskap

+ Historie, Språk, Teologi, Forsvar

+ Mye relevant og god erfaring

Hvor bidrar SKM?

Samfunnets sikkerhetstilstand er summen av truslene vi står over, sårbarhetene vi har og de sikringstiltak vi har.

Samfunnets sikkerhetstilstand

Fysisk sikringstiltak

Klarering

Menneskelig sikringstiltak

Teknologisk sikringstiltak

«Klarering» – ulike nivåer, typer og effekter iht sikkerhetsloven

Hvem gjør hva – «virksomheten» vs SKM?

- **virksomheten** = vurderer behov og fremsender forespørsel (anmoder)
- **virksomheten** = autoriserer
- **virksomheten** = har ansvar for daglig sikkerhetsmessig ledelse
- **virksomheten** = er ansvarlig for å følge opp klareringen (forespørsel, forlengelse av gitt klarering, oppfølging av evt vilkår/stillingsklareringer samt bidra til at opplysningsplikten overholdes)

- **virksomheten** og **SKM** = pålagt å følge lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), med virksomhetssikkerhetsforskrift og klareringsforskrift.

- **SKM** = vurdere og behandle forespørsler om klarering, og bistå virksomhetene i å redusere nasjonens sikkerhetsmessige sårbarhet

Lov om nasjonal sikkerhet

- § 1-1. Formål
- Loven skal bidra til
- a) å trygge Norges suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og andre nasjonale sikkerhetsinteresser
- b) å forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet
- c) at sikkerhetstiltak gjennomføres i samsvar med grunnleggende rettsprinsipper og verdier i et demokratisk samfunn.

Sikkerhetsklarering – et forebyggende tiltak

- En sikkerhetsklarering er en avgjørelse tatt av klareringsmyndigheten om en persons antatte sikkerhetsmessige skikkethet.
- Ved avgjørelse om sikkerhetsmessig skikkethet skal det bare legges vekt på forhold som er relevante for å vurdere vedkommendes pålitelighet, lojalitet og sunne dømmekraft i forhold til å håndtere gradert informasjon og tilgang til skjermingsverdige objekter og infrastruktur.
- *Det stilles krav til at klareringsmyndigheten skal vurdere blant annet lojalitet, og da om lojaliteten til den som skal klareres vil ligge hos Norge eller en annen stat om det oppstår en interessekonflikt. Dette innebærer å vurdere forhold som kan føre til at personen selv, personens ektefelle eller andre nærstående, utsettes for trusler mot liv, helse, frihet eller ære.*

Hvilke «rettigheter» følger av en klarering:

- *En klarering innebærer ingen tilgang på verken informasjon, objekt eller infrastruktur. Det gir ansvarlig virksomhet anledning til å autorisere..*
- *..og da til det nivået virksomheten bestemmer.*

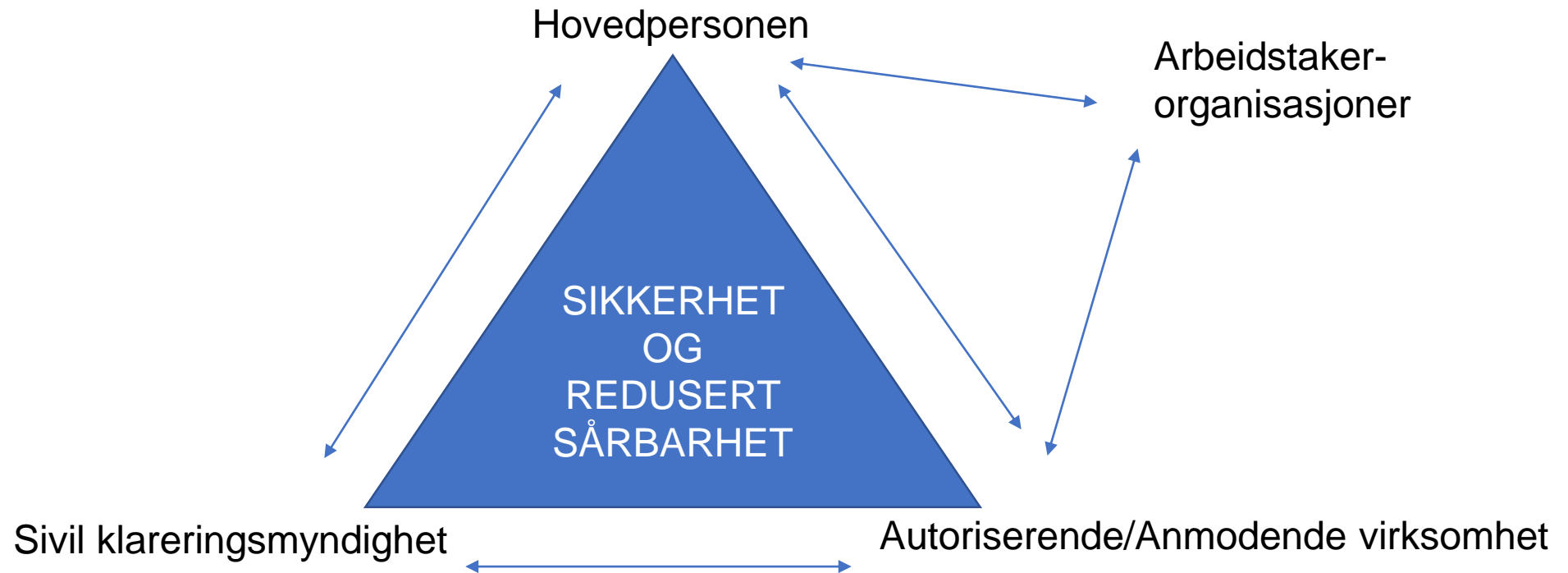
Utfordringer i dag og fremover

- God informasjon tilgjengelig ute i virksomhetene, gode avklaringer tidlig i HR og sikkerhetsprosesser.
- Forklare mulige konsekvenser av de valg man tar underveis, både bevisste og ubevisste.
- Sikre tillit til autorisasjons og klareringssystemet - overholde opplysningsplikten.
- Gi gode råd både sentralt og til enkeltmennesker – herunder kommunisere årsaken til avslag, gi innsyn og håndtere klager.
- Ny lov og forskrift skal implementeres, evalueres fortløpende og justeres om nødvendig.

Tanker og anbefalinger:

- «*Den siste tiden har kravene blitt skjerpet, og derfor er det flere som opplever at klarering blir inndratt*» - medlem.ntl.no nov 2018
- Hvordan håndtere saker som ikke får positiv avgjørelse?
- Ha forståelse for det ønskede fraværet av en «sjablongmessig» tilnærming, at det ikke alltid er hensiktsmessig å generalisere problemstillinger eller å sammenligne saker – for hvilke saker er helt like?

Felles mål – fordrer godt samarbeid

SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET

www.skm.stat.no

